

CUPRINS

INTRODUCERE

6

FINANȚARE ȘI RECRUTARE

8

ECHIPAJUL

10

CĂINI

12

ENDURANCE

14

ECHIPAMENT ȘI PROVIZII

16

TOATE BĂNZELE SÚS

17

DIN ANGLIA ÎN GEORGIA DE SUD

20

HARTA EXPEDIȚIEI

22

PE MAREA WEDDEL

24

BANCHIZA

27

ENDURANCE CAPTIVĂ

28

SCHIMBARE DE PLAN

30

Lunile de Iarnă

32

IZOLAREA

34

PRESIUNEA

36

FĂRĂ ENDURANCE

38

TABĂRA PLUȚITOARE

40

MARSUL

42

TABĂRA STĂRJINȚEI

44

EVADAREA DE PE GHEȚURI

46

NAVIGĂND SPRE INSULA ELEFANTULUI

47

INSULA ELEFANTULUI

51

PRECAȚIREA BĂRCII „JAMES CAIRD”

52

SPRE GEORGIA DE SUD

54

ÎNȚRE TIMPE, PE INSULA ELEFANTULUI

56

HARTA GEORGIEI DE SUD

58

TRAZERSAREA GEORGIEI DE SUD

60

LA STAȚIA STROMNESS

62

SALVAREA

65

PLECAREA

66

GRUPUL DE PE MAREA ROSS

68

ÎN SEĂRSIT, ACASĂ

70

CLOSAR

71

INTRODUCERE

Născut la 15 februarie 1874, în Irlanda, Ernest Shackleton a fost al doilea din zece copii. De mic s-a plăns de profesori, dar era interesat mult de cunoaștere și de cărți, în special de poezie – ani mai târziu, în expediții, citea echipajului pentru a-i ridica moralul. Mereu în căutarea aventurii, tânărul Ernest a abandonat școala la 16 ani ca să plece pe mare. După ce și-a croit drum promovând în această profesie, le-a spus prietenilor: „Cred că pot face mai mult. Vreau să-mi fac un nume.”

Shackleton a fost membru al celebrei expediții Discovery condusă de britanicul Robert Scott (1901–1904). A spus într-un interviu că a fost întotdeauna „atras în mod ciudat de Sudul misterios” și că aceste părți neexplorate ale lumii „au exercitat asupra mea o fascinație puternică de când pot să-mi amintesc.”

După ce norvegianul Roald Amundsen a ajuns primul la Pol pe 14 decembrie 1911, câștigând cursa cuceririi Polului Sud în fața lui Scott (care, după ce a ajuns și el la Pol pe 17 ianuarie 1912, a pierit în mod tragic pe drumul de întoarcere), Shackleton a realizat că nu mai rămăsese decât o singură mare provo care. El a scris: „Prima traversare a continentului antarctic, de la o mare la alta, peste Pol, în afără de valoarea sa istorică, va fi o călătorie de mare importanță științifică.”

Pe 8 august 1914, Ernest Shackleton și bravul său echipaj au pornit în încercarea lor de a traversa vastul continent polar. Expediția istorică a lui Shackleton avea să fie ultima din Epoca Eroică a Explorării Antarctice (1888–1914). Povestea lui este una plină de pericole de neimaginat, aventură și, mai presus de toate, rezistență.

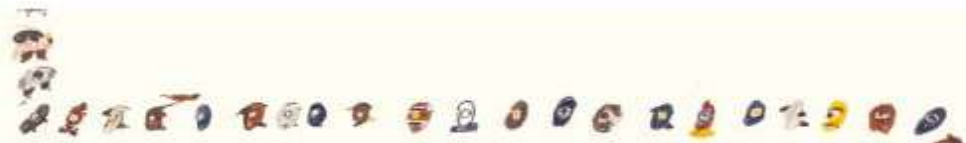
* În engleză, *Endurance*, numele vasului lui Shackleton. (N. tr.)

FINANȚARE ȘI RECRUTARE

Familia Shackleton se mutase de multe ori, din Athy (un orașel din comitatul Kildare din Irlanda), în Yorkshire și apoi la Londra. Chiar înainte ca Shackleton să plece din nou spre Antarctica în anul 1914, a locuit în Kensington, West London.

Prima provocare a lui Shackleton a fost să strângă suficienți bani pentru a finanța expediția, iar acest lucru s-a dovedit foarte dificil. Cu toate acestea, după multe eforturi, a putut să-și asigure mii de lire de care avea nevoie. Bărcile de salvare au fost numite după sponsori – „James Caird”, „Dudley Docker” și „Stancomb Wills”.

În timpul acțiunii de recrutare, Shackleton a chestionat candidații asupra experienței și abilităților lor practice, dar și referitor la lucruri mai neobișnuite, cum ar fi dacă știu bine să cânte! Secundul Frank Wild l-a ajutat pe Shackleton să aleagă 26 de bărbați dintre cei 5.000 care s-au oferit.

ECHIPAJUL

FRANK WORSLEY
Căpitanul navei

ERNEST SHACKLETON
Conducătorul expediției

FRANK WILD
Secund

LEONARD HUSSEY
Meteorologul expediției

GEORGE MARSTON
Pictorul expediției

WALTER HOW
Marinar calificat

REGINALD JAMES
Fizicianul expediției

THOMAS ORDE-LEES
Mecanic de motoare
și magaziner

JOHN VINCENT
Șeful echipajului

JAMES WORDIE
Geologul expediției

FRANK HURLEY
Fotograful expediției

LIONEL GREENSTREET
Primul ofițer

CHARLES GREEN
Bucătarul navei

THOMAS McLEOD
Marinar calificat

TIMOTHY MCCARTHY
Marinar calificat

DR. JAMES McILROY
Asistentul medicului

ERNEST HOLNESS
Marinar calificat și fochist

ALEXANDER KERR
Ajutor de mecanic

HENRY McNEISH
Dulgherul navei

ALFRED CHEETHAM
Ofițer de rangul trei

DR. ALEXANDER MACKLIN
Medical expediției

HUBERT HUDSON
Ofițer de navigație

LOUIS RICKINSON
Mecanic-șef

WILLIAM BAKEWELL
Marinar
PERCY BLACKBORROW
Pasager clandestin (la început)

CĂINII

În 1914, un transport cu 99 de câini a fost trimis din Canada la Londra. Dintre aceștia, 69 au fost aleși pentru expediție. Shackleton și oamenii lui le-au dat tuturor nume. Unii au fost numiți după oameni celebri, alții după membri ai echipajului.

Căinii proveneau dintr-un amestec de rase: Newfoundland, St. Bernard, câini de eschimoși, câini lupi și chiar lupi. Incrucișarea câinilor însemna că erau foarte puternici și aveau multe calități precum o blană groasă sau un temperament bun. Greutatea medie a câinilor era de 45 kg!

Iată câteva nume ale câinilor:

Alti, Amundsen, Negriță, Bob, Bo'sun, Bristol, Maroniul, Buller, Bummer, Caruso, Chips, Necăjitul, Elliott, Pufulete, Gruss, Hackenschmidt, Hercules, Jamie, Jasper, Jerry, Judecătorul, Luke, Lupoid, Mack, Martin, Mercury, Noel, Pilaf, Peter, Rodger, Roy, Rufus, Rugby, Sadie, Marinarul, Sfântul, Sally, Sammy, Samson, Sandy, Satana, Shakespeare, Lumini Laterale, Maimuța, Gătlej Alunecos, Bale, Bulgăre de Zăpadă, Soldatul, Cântărețul, Funingine, Păianjenu, Despicatul, Vaporul, Steward, Ciot, Sub, Sue, Posacul, Șnecherul, Agitatul, Tim, Upton, Wallaby, Lupul...

Căinii, plini de viață, aveau să joace un rol vital în expediția lui Shackleton. Capacitatea de a trage mai mult decât greutatea lor, de a înfrunța frigul și de a munci în grup însemna că s-au adaptat bine la condițiile antarctice. Și puteau să parcurgă peste 30 de kilometri pe zi cu o sanie complet în cărcă.

Fiecărui membru al echipajului i s-a repartizat cel puțin un câine de îngrijit și mulți au avut legături puternice cu ei, în special secundul Frank Wild, Tom Crean și fotografii Frank Hurley.

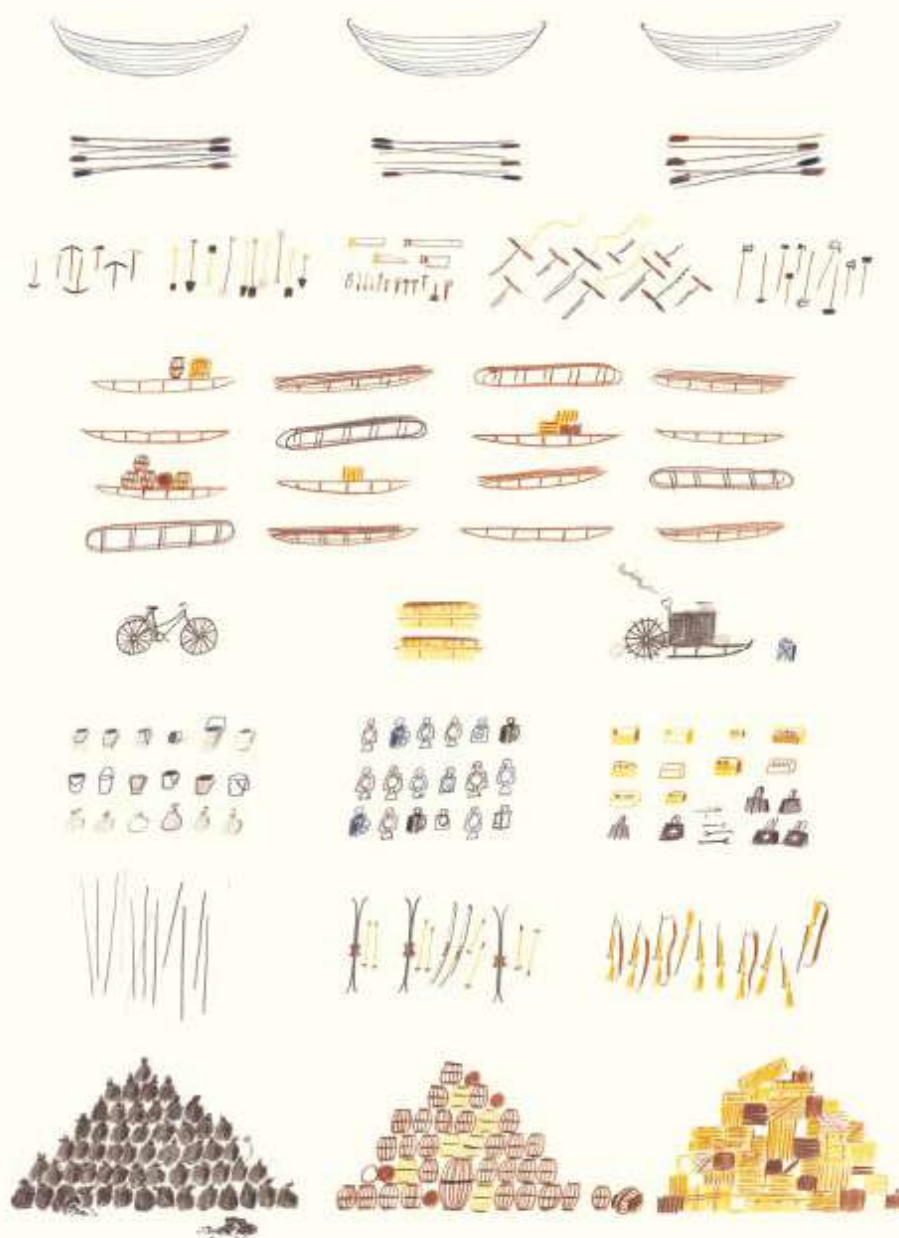

ECHIPAMENT ȘI PROVIZII

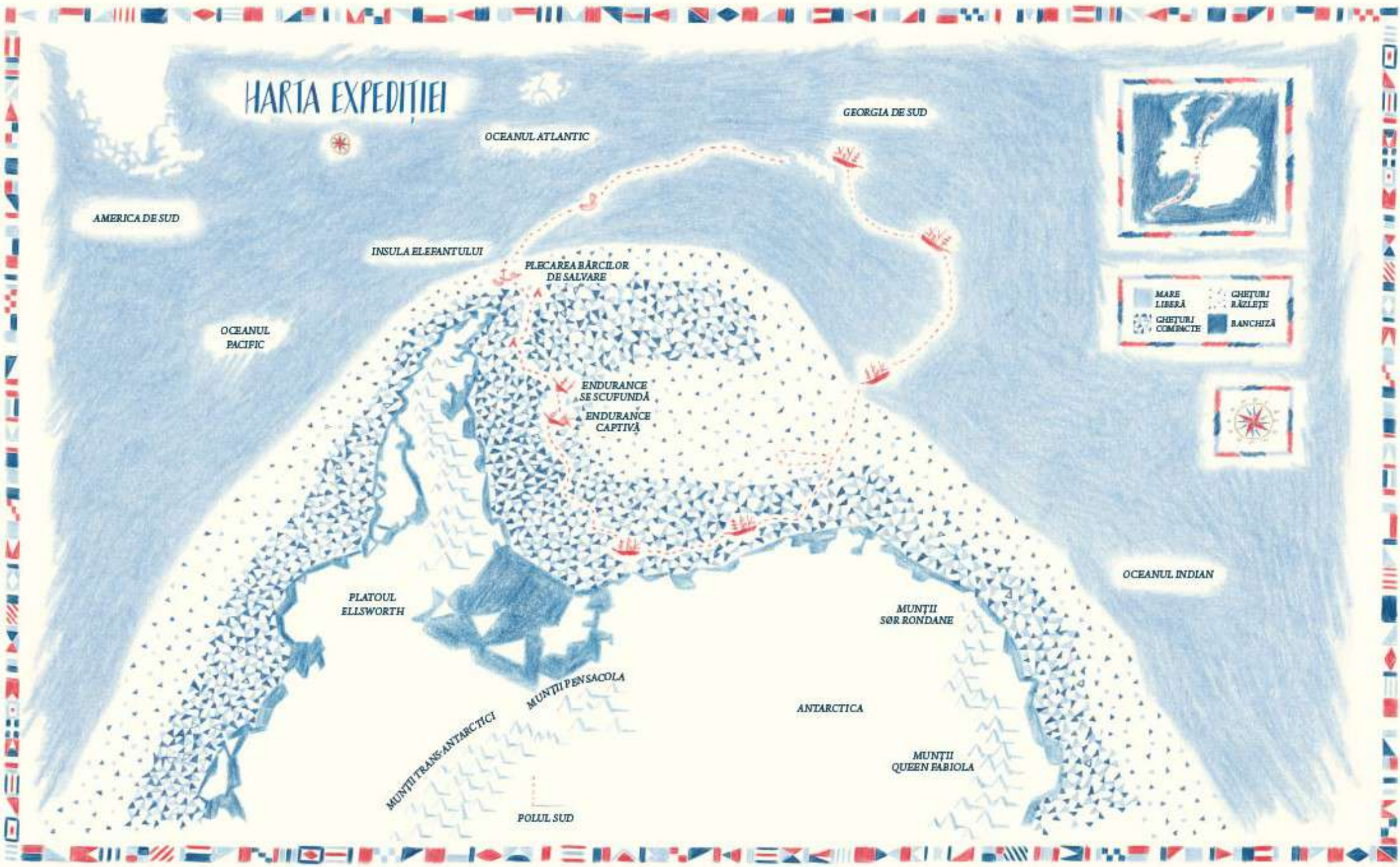

Endurance nu transporta doar un echipaj format din 28 de oameni și 69 câini, ci și o încărcătură seriosă. Pentru călătoria sa în inima Antarcticii, Shackleton avea nevoie de tot felul de echipamente și unelte pentru explorare, dar și de provizii pentru a-și ține în viață echipajul în condiții ostile – de la săni și schinzi la pături, mănuși, haine și alimente.

Chiar înainte de plecare, Shackleton a primit un steag al Marii Britanii de la Regele George al V-lea, care i-a urât să-l aducă în apoi în siguranță.

HARTA EXPEDITIEI

AMERICA DE SUD

OCEANUL ATLANTIC

GEORGIA DE SUD

INSULA ELEFANTULUI

PLECAREA BĂRCILOR DE SALVARE

OCEANUL PACIFIC

ENDURANCE SE SCUFUNDĂ
ENDURANCE CAPTIVĂ

MARE LIBERĂ	CHEJURI RĂZLEJE
CHEJURI COMACTE	RANCIȚĂ

OCEANUL INDIAN

PLATOUL ELLSWORTH

MUNTII SOR RONDANE

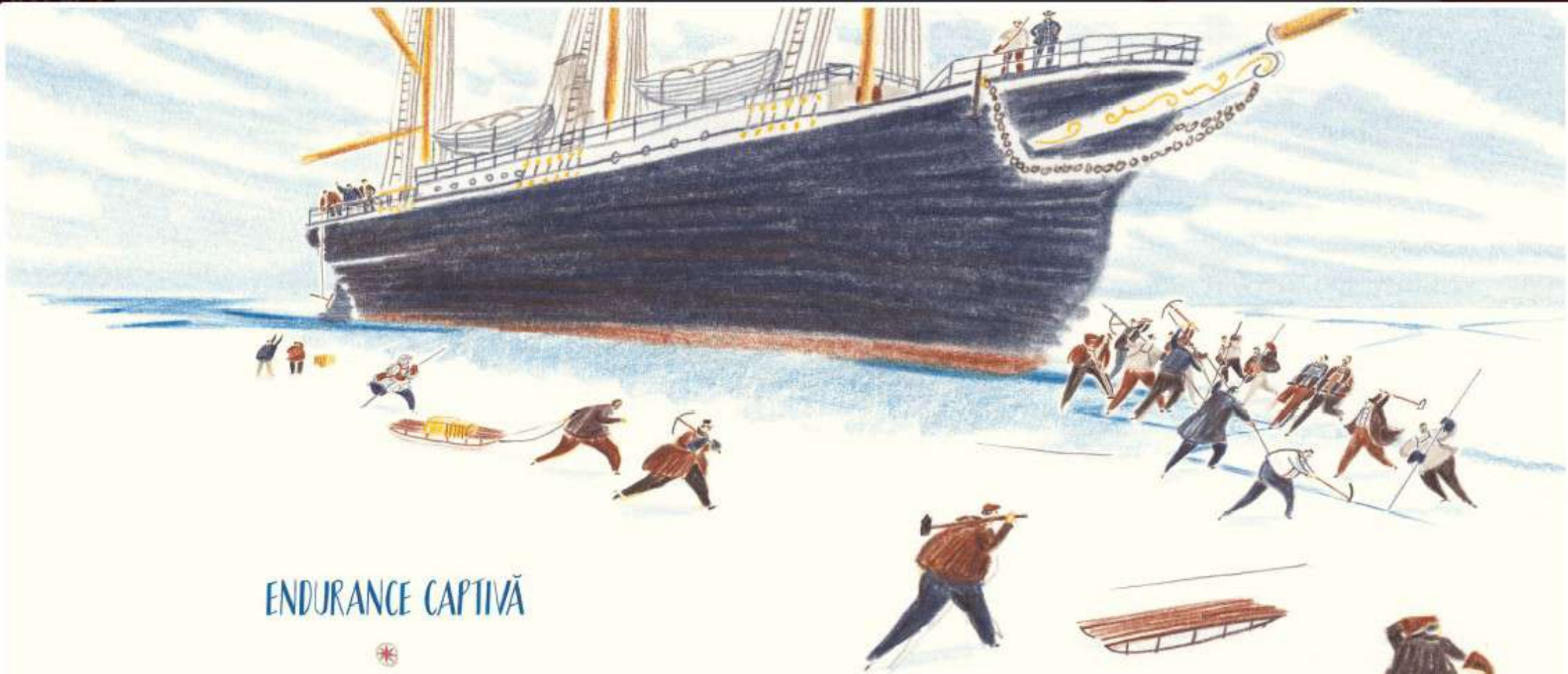
ANTARCTICA

MUNTII QUEEN FABIOLA

MUNTII TRANS-ANTARCTICI

MUNTII PENSACOLA

POLUL SUD

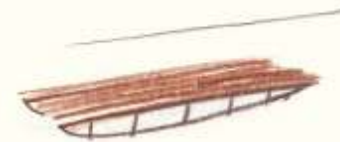

ENDURANCE CAPTIVĂ

În cele din urmă, după ce a avansat cu dârzenie cale de peste 1.000 de kilometri de banchiză, Endurance a fost copleșită. Cât vedea cu ochii, era înconjurată acum de gheață groasă.

După zece zile de eforturi de a-și continua drumul, Shackleton a ordonat oprirea motoarelor pentru a economisi combustibil. Înainte de orice altă încercare de a elibera nava, erau obligați să aștepte ca situația să se îmbunătățească. Între timp, aveau ocazia să testeze sania cu motor, iar oamenii puteau să se relaxeze.

Pe 14 februarie, Shackleton a ordonat repornirea în forță a motoarelor cu abur. Endurance ce a scârțâit și a gemut în timp ce încerca să scape din strânsoarea nemiloasă a gheții. Timp de peste 48 de ore, întregul echipaj a atacat furios gheața cu dălți speciale, tălmăcoupe și fierăstraie. În cele din urmă, nava s-a mișcat și a părut să se elibereze. Însă, nu după multă vreme, Endurance a fost din nou împresurată de gheața dură. Ar mai fi avut de înaintat doar 400 de metri până să răzbată în marea liberă.

Epuzat și învins, echipajul nu mai avea ce să facă decât să aștepte.

FĂRĂ ENDURANCE

„Am fost intruși nepuțincioși într-o lume stranie”, scria Shackleton,
„cuviețile noastre depinzând de jocul sumbru al forțelor elementare,
care și-au râs de bietele noastre eforturi”.

Și, într-un târziu, inevitabilul s-a întâmplat. Pe 27 octombrie,
nava curajoasă care se luptase eroic până atunci a fost zdrobită
dincolo de orice speranță de a mai putea fi reparată. Endurance
s-a scufundat lent la început, cu puntea rupându-se treptat, apoi
apa a început să năvălească. Sărșitul navei a lăsat tot echipajul
cu inima frântă. Endurance străbătuse 2.400 km de gheață doar
pentru a-și întâlni tristul sfârșit.

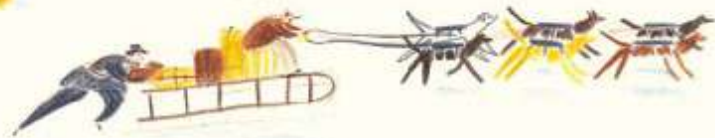
TABĂRA PLUTITOARE

Tabăra Plutitoare avea să fie noua casă a echipajului pentru următoarele două luni. În fiecare dimineață, echipe de câini plecau sub supravegherea lui Frank Wild pentru a salva bărci, sănii, rații, combustibil și echipamente din epava lui Endurance. Aceasta s-a scufundat în cele din urmă pe 21 noiembrie 1915. După ce părăsise Georgia de Sud cu aproape un an înainte, echipajul se afla acum nepotincios pe un aloi de gheață în derivă, la mila oceanului. Ei sperau să plutească spre nord, către apele libere ale Mării Weddell, de unde ar fi putut naviga spre uscat. Apropiindu-se vremea mai caldă, gheața începea să se topească și s-ar fi putut rupe în orice moment. Mereu atent, Shackleton s-a asigurat că tabăra poate fi strânsă în doar cinci minute.

Totuși, viața pe gheață nu era chiar rea. Își petreceau vremea la vânătoare, făceau tot felul de reparații, își uscau hainele, citeau, notau observații meteorologice ori studiau navigația. Între timp, Shackleton muncea din greu ca să ofere o hrană variată oamenilor săi, astfel încât moralul lor să rămână ridicat. A făcut acest lucru combinând conservele cu carnea proaspătă de foc și de pinguin. Hurley a creat o sobă alimentată cu untură în loc de lemne, iar mâncarea a devenit esențială pentru a păstra buna dispoziție. Cu toate acestea, în ciuda dorinței lor de arămate optimiste, bărbații erau nerăbdători să iasă cu bine din această încercare.

NAVIGĂND SPRE INSULA ELEFANTULUI

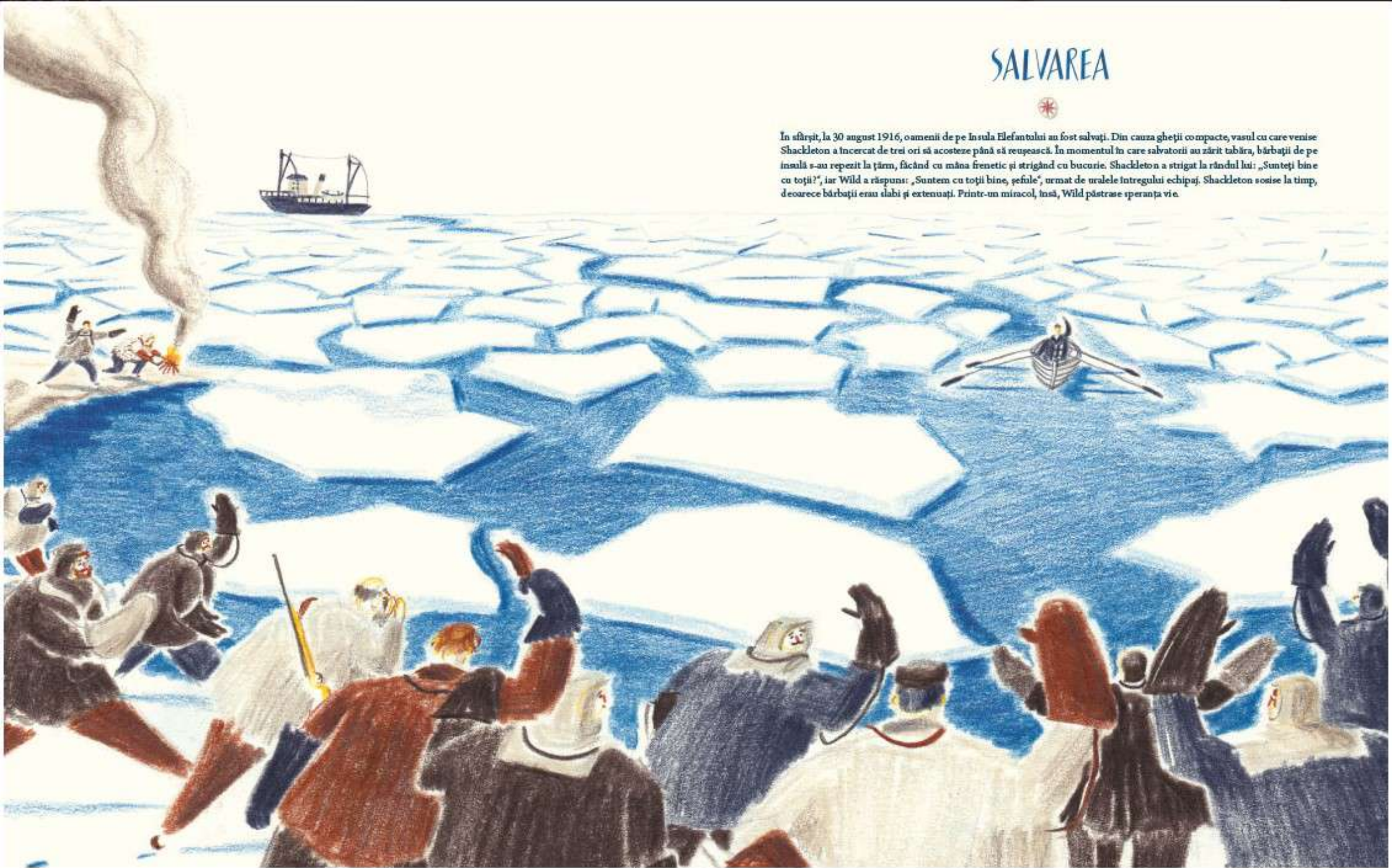
Având în vedere poziția și starea echipajului, Shackleton a decis să se îndrepte spre Insula Elefantului, la 160 km distanță. Worsley a navigat bine în condiții grele, folosind doar o busolă de buzunar. După peste 108 ore de trudă, bărbații erau istoviți, înghețați ca niște statui, cu mâinile înleștate pe vâsle. Degerăturile afectau acum întregul echipaj, dar vederea uscatului la orizont a fost electrizantă. În curând au devenit primii oameni care au pus vreo dată piciorul pe Insula Elefantului.

După 16 luni neresfârșite, echipajul găsisse un teren solid. Deshidratat și infometat, fiecare om a mâncat și a băut până s-a săturat. Dar necazurile lor nu se terminaseră încă, deoarece coasta era expusă la intemperii și un viscol nemilos s-a așternut pentru zile întregi...

SALVAREA

În sfârșit, la 30 august 1916, oamenii de pe Insula Elefantului au fost salvați. Din cauza gheții compacte, vasul cu care venise Shackleton a încercat de trei ori să acosteze până să reușească. În momentul în care salvatorii au zărit tabăra, bărbații de pe insulă s-au repezit la țărm, făcând cu mâna frenetic și strigând cu bucurie. Shackleton a strigat la rândul lui: „Sunteți bine cu toții?”, iar Wild a răspuns: „Suntem cu toții bine, șefule”, urmat de uralele întregului echipaj. Shackleton sosise la timp, deoarece bărbații erau slabi și extenuați. Printr-un miracol, însă, Wild păstrase speranța vie.

GLOSAR

AINBERG

Un bloc masiv de gheață care plutește pe ocean. Poate avea de la zeci de metri la kilometri înțregi lungime și este foarte periculos pentru navigație.

ANTARCTICA

Cel mai sudic continent de pe Pământ, acoperit permanent cu zăpadă și gheață și pe care se află Polul Sud.

BANCHIZĂ

O zonă uriașă de gheață formată prin alipirea mai multor sloiuri și aisberguri deplasate de curenții marini și de vânt.

BOMPRES

Un catarg scurt și aproape orizontal montat în partea din față a unei nave.

BUSOLĂ

Cel mai vechi instrument de navigație; e compus dintr-un ac magnetic care se poate roti pe un cadran și care arată întotdeauna nordul.

CANISĂ

Adăpost pentru câini.

CHILĂ

Elementul principal din structura de rezistență a unei nave; este o grindă care se întinde pe toată lungimea navei și pe care se montează celelalte componente; construcția unei nave începe întotdeauna cu chilă.

COCA UNEI NAVE

Corpul principal al unei nave, forma sa exterioară.

CREASTĂ DE PRESIUNE

O ridicătură formată în gheața plioțitoare din cauza presiunii sloiurilor și care semnalează pericolul rușerii iminente și violente a banchizei.

CREVASĂ

O crăpătură adâncă și, de obicei, instabilă, în banchiză sau într-un ghețar, foarte periculoasă pentru deplasarea pe jos sau cu stăniile trase de câini.

DEGERĂTURĂ

O rănire cauzată de expunerea la frig extrem; cele mai vulnerabile la degerături sunt extremitățile (măinile, picioarele, nasul, urechile).

LUNILE DE IARNĂ

Datorită înclinării axei Pământului, emisfera nordică și cea sudică trec prin anotimpuri în perioade diferite. În emisfera sudică, mijlocul iernii este în iunie.

DESHIDRATARE

Pierderea de apă din organism, în special din cauza unei boli sau a efortului fizic.

GABIE („CUIB DE CIOARĂ“)

O platformă de observație în vârful unui catarg.

GHEȚAR

O masă uriașă de gheață și zăpadă acumulată în sute și chiar mii de ani pe un munte și care se mișcă foarte încet la vale.

IGLU

O colibă de formă rotundă, făcută din blocuri de gheață sau zăpadă.

LEOPARD DE MARE

O specie de focă de talie mare, recunoscută pentru agresivitatea cu care vânează.

POLUL SUD

Cel mai sudic punct de pe Pământ, extremitatea „de jos” a axei de rotație a Pământului.

PROVA

Partea din față a unei nave.

FUPA

Partea din spate a unei nave.

SCORBUT

Boală cauzată de lipsa vitaminei C, des întâlnită în epoca lui Shackleton în rândul marinarilor care participau la expedițiile în zonele polare și care a dus la multe pierderi de vieți.

TRINCHET

Primul catarg al unei nave, începând din partea din față (de la prova).

